

Motion

1983/84:2983

Elver Jonsson och Kenth Skårvik

Svenskundervisning för vuxna invandrare (prop. 1983/84:199)

Regeringens slutsats att invandrarna skulle få en starkare och tryggare ställning i samhället med anledning av regeringens förslag om svenskundervisningen för invandrare finns det anledning att betvivla. Det är främst två saker som propositionen brister i: dels begränsningen av antalet undervisningstimmar, dels bristen på flexibilitet, som är nödvändig om det i skiftande situationer skall bli likvärdiga möjligheter. Bl. a. är det att beklaga att regeringen inte har tagit i anspråk den utbildningsresurs som landets folkhögskolor har. Detta skulle vara ett värdefullt komplement till andra utbildningsanordnare.

Många av dem som i dag läser sfi har som regel varit längre än ett år i Sverige. Den svenska de lärt och läst ligger flera år tillbaka i tiden. Efter en del arbetsår i Sverige blir de kanske arbetslösa, de saknar yrkesutbildning och de har för dålig kunskap i svenska språket för att kunna tillgodogöra sig en sådan utbildning. I dag kan det sättas in särskilda preparandkurser för invandrare för dem som har en alltför svag kunskap i svenska språket. Att begränsa svenskundervisningen till dels 400 timmar, dels första vistelseåret leder till att många inte kan med de kompletterande tänkta 200 timmarna få en tillräcklig underbyggnad. Utifrån dessa exempel är propositionen klart otillräcklig. Det framlagda förslaget innebär också att det försvåras för invandrarna att få en god ställning på arbetsmarknaden. De nedskärningar som kan väntas av svenskkurserna och begränsningen av antalet lärare är bekymmersamt. Därför borde antalet undervisningstimmar kunna mera regelmässigt uppgå till mer än 600 timmar.

Komplettera med folkhögskola

Den undervisning som sker på landets mer än 100 folkhögskolor präglas av en undervisning som ligger väl i linje med den av SFI-kommittén tänkta målformuleringen – en uppläggning som för övrigt statsrådet rent principiellt ansluter sig till. Det faktum att inte folkhögskolorna har ett fast läroplanssystem utan kan utforma sina kurser med enbart folkhögskoleförordningens allmänna riktlinjer som grund gör dem särskilt skickade att ha en god anpassning. Den gemensamma läroplanen för grundutbildningen kan lätt hanteras inom den ramen.

Många invandrare har särskilda behov av en harmonisk social miljö. De har rader av svårigheter som – utöver bristande språkkunskaper i svenska – behöver bearbetas av en förstående omgivning. Där kan folkhögskoleinter-

naten spela en aktiv och positiv roll. Detta kan omvittnas från erfarenheter från många invandrargrupper som gått olika kurser vid folkhögskolorna. Därför är det angeläget att i den framtida planeringen av svenskundervisningen för invandrare också tillgodogöra sig dessa erfarenheter. En av fördelarna med folkhögskolans möjligheter är att man har en erfarenhet från olika nivåer som är utformade efter skilda behov.

Att folkhögskolan skulle tas till vara som en kompletterande resurs står inte i ett motsatsförhållande till att studieförbunden kommer att ha en stor andel av undervisningen. Också i den kommunala vuxenundervisningen kommer i hög grad att finnas en omfattande och meningsfull undervisning. Vi tror att det ligger ett stort värde i att det lagstadgade ansvaret för kommunerna kompletteras med en flexibilitet där studieförbunden, men framför allt folkhögskolorna, kan komma till sin rätt med sin särskilda och breda erfarenhet.

Hemställan

Med anledning av det anförda vill vi föreslå

1. att riksdagen uttalar sig för att svenskundervisning för vuxna invandrare inordnas i ett system med stor flexibilitet för att tillgodose skilda behov och önskemål,
2. att riksdagen uttalar sig för att undervisningens tyngdpunkt kan ligga vid annan tid än det första invandringsåret,
3. att riksdagen uttalar sig för att undervisningstimmarna i de fall då de visar sig vara otillräckliga regelmässigt kan få utökas utöver de föreslagna 600 timmarna,
4. att riksdagen uttalar sig för att landets folkhögskolor engageras i svenskundervisningen för invandrare i såväl grund-sfi som påbyggnadskurser i en omfattning som motsvarar efterfrågan och behov.

Stockholm den 6 juni 1984

ELVER JONSSON (fp)

KENTH SKÅRVIK (fp)